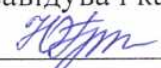

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 професор Ю. С. Гринчук
« 16 » червня 2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА
ПІДПРИЄМСТВІ (за матеріалами СФГ «Славутич»)

Виконала: Супрун Анастасія Віталіївна
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: професор Гринчук Юлія Сергіївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Хомовий Сергій Михайлович
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

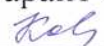

підпис

Я, Супрун Анастасія Віталіївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу бакалавра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Затверджую
Гарант ОПП «Менеджмент»
 доцент Н. В. Коваль
«23» квітня 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача
Супрун Анастасії Віталіївни

Тема: Запровадження системи логістичного управління на підприємстві (за матеріалами СФГ «Славутич»).

Перелік питань, що розробляються в роботі: узагальнити сутність і принципи логістичного управління в аграрному секторі; описати основні концепції та моделі логістики в аграрному секторі; дослідити поточний стан логістичних процесів у господарстві; проаналізувати матеріально-технічне забезпечення та логістичні потоки господарства; узагальнити діяльність підприємства та логістичне управління підприємства; оцінити ефективності управління логістичною діяльністю у господарстві; обґрунтувати концепції економічного ефекту від запровадження логістичного управління в господарстві.

Вихідні дані: статистичні дані Державної служби статистики України, внутрішня документація СФГ «Славутич», результати фінансово-господарської діяльності господарства за останні роки, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	квітень - травень 2024	виконано
Теоретико-методична частина	вересень - грудень 2024	виконано
Аналітична частина	січень - лютий 2025	виконано
Рекомендаційна частина	березень - квітень 2025	виконано
Оформлення роботи	травень 2025	виконано
Перевірка на плагіат	травень 2025	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	травень 2025	виконано
Подання на рецензування	травень 2025	виконано

Керівник

(підпис)

професор Гринчук Ю.С.

Здобувач

(підпис)

Супрун А.В.

Дата отримання завдання «23» квітня 2024 р.

АНОТАЦІЯ

Супрун А. В.

Запровадження системи логістичного управління на підприємстві (за матеріалами СФГ «Славутич»)

Розглянуто теоретико-методологічні засади логістичного управління в аграрному секторі та проаналізовано можливості його впровадження на прикладі селянського (фермерського) господарства «Славутич», розташованого в Голованівському районі Кіровоградської області.

Досліджено сучасний стан логістичних процесів у господарстві, виявлено основні проблеми у сфері матеріально-технічного забезпечення, постачання, зберігання та збуту продукції.

Обґрунтовано на основі аналізу фінансово-господарської діяльності СФГ «Славутич» доцільність запровадження системи логістичного управління з метою оптимізації ресурсного забезпечення, зниження витрат і підвищення ефективності роботи. Надано конкретні рекомендації щодо удосконалення логістичних потоків, організації логістичної інфраструктури та запровадження економічно обґрунтованих управлінських рішень.

Доведено, що впровадження логістичного управління є стратегічно виправданим рішенням, що сприяє не лише фінансовій вигоді, а й покращенню загальної організації бізнес-процесів у господарстві.

Практичне значення полягає у можливості використання результатів дослідження іншими аграрними підприємствами аналогічного типу.

Кваліфікаційна робота обсягом 51 сторінка містить 6 таблиць, 3 рисунка, список використаних джерел із 30 найменувань.

Ключові слова: логістика, аграрне виробництво, логістичне управління, фермерське господарство, оптимізація, постачання, збут.

ABSTRACT

Suprun A. V.

Implementation of the enterprise logistics management system (***based on the materials of “Slavutych” farm***)

The theoretical and methodological foundations of logistics management in the agricultural sector are considered and the possibility of its introduction on the example of the peasant “Slavutych” farm, located in the Golovaniv district of Kirovograd region, is considered.

The current state of logistics processes in the economy is investigated, the main problems in the field of logistics, supply, storage and sale of products are identified.

It is substantiated on the basis of the analysis of financial and economic activity of “Slavutych” farm. The expediency of introducing a system of logistics management in order to optimize resource support, reduce costs and improve work efficiency. Specific recommendations for improving logistics flows, organization of logistics infrastructure and introduction of economically sound management decisions were provided.

It is proved that the introduction of logistics management is a strategically justified solution that contributes not only to financial benefits, but also to improve the overall organization of business processes in the economy.

Practical importance is the possibility of using the results of research by other agricultural enterprises of the same type.

Qualification work 51 Pages contains 6 tables, 3 figures, a list of sources used from 30 titles.

Keywords: logistics, agrarian production, logistics management, farming, optimization, supply, sales.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	7
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ГОСПОДАРСТВІ.....	19
2.1. Організаційно-економічна характеристика господарства та аналіз матеріально-технічного забезпечення та логістичних потоків у СФГ «Славутич».....	19
2.2. Виробнича діяльність підприємства та логістичні потоки.....	23
2.3. Оцінка ефективності управління логістичною діяльністю у господарстві.....	34
РОЗДІЛ 3 ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТА ПРОГНОЗ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ГОСПОДАРСТВІ.....	38
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні умови господарювання, зокрема в аграрному секторі, характеризуються динамічними змінами, високим рівнем конкуренції та необхідністю забезпечення ефективного управління ресурсами. У таких умовах особливого значення набуває логістика як інструмент оптимізації витрат і підвищення конкурентоспроможності підприємства. Впровадження системи логістичного управління дозволяє не лише забезпечити раціональне використання ресурсів, але й оптимізувати всі бізнес-процеси, пов'язані з постачанням, виробництвом, зберіганням і збутом продукції. Особливо це важливо для фермерських господарств, таких як СФГ «Славутич», які функціонують у специфічних умовах аграрного ринку.

Аграрний сектор України є важливим елементом економіки, який забезпечує продовольчу безпеку країни та значну частку експорту. Проте більшість фермерських господарств стикається з проблемами, пов'язаними з неефективною організацією логістичних процесів. Це стосується як своєчасного забезпечення виробництва необхідними ресурсами, так і організації збуту продукції з мінімальними втратами та витратами. Проблематика управління та удосконалення логістичної діяльності знайшли своє відображення в багатьох публікаціях вітчизняних та зарубіжних дослідників. Серед яких слід виокремити : Александрова Л.А., Афанасьєва Л.Л., Ревуцьку Т.В., Ситник М.Д., Тульчинського Л.І., Флорова А.Т.. Серед зарубіжних вчених інтерес здобули роботи Аарон Ю.А., Гоберман І.М., Саюн А.О., Ходош М.С. та інших.

СФГ «Славутич», розташоване в Голованівському районі Кіровоградської області, є типовим представником середніх фермерських господарств України. Підприємство займається вирощуванням зернових і технічних культур, що вимагає злагодженої роботи всіх підрозділів, особливо в частині управління матеріальними потоками. Однак, як свідчить практика, логістичні процеси в господарстві часто не мають системного підходу, що

призводить до додаткових витрат і зниження ефективності. Відсутність інтегрованої логістичної системи створює значні труднощі в управлінні ресурсами та забезпеченні стабільного функціонування господарства.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення логістичних процесів у фермерських господарствах для підвищення їхньої конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку. Ефективна логістика дозволяє не лише знизити виробничі витрати, але й забезпечити оперативну реакцію на змінні ринкові умови. Це особливо важливо в сучасних умовах, коли аграрний сектор стикається з викликами глобалізації, кліматичних змін та економічних криз. Таким чином, розробка і впровадження системи логістичного управління в СФГ «Славутич» має не лише теоретичне, але й практичне значення.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо впровадження системи логістичного управління у СФГ «Славутич». Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити низку завдань, зокрема:

- узагальнити сутність і принципи логістичного управління в аграрному секторі;
- описати основні концепції та моделі логістики в аграрному секторі
- дослідити поточний стан логістичних процесів у господарстві;
- проаналізувати матеріально-технічне забезпечення та логістичні потоки господарства;
- узагальнити діяльність підприємства та логістичне управління підприємства;
- оцінити ефективності управління логістичною діяльністю у господарстві;
- обґрунтувати концепції економічного ефекту від запровадження логістичного управління в господарстві.

Об'єктом дослідження є логістичні процеси в СФГ «Славутич».

Предметом дослідження виступають теоретико-методологічні та практичні аспекти впровадження системи логістичного управління в умовах аграрного виробництва.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові методи аналізу та синтезу, системний підхід, економіко-математичні методи, а також методи стратегічного планування і моделювання логістичних процесів.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є статистичні дані Державної служби статистики України, внутрішня документація СФГ «Славутич», результати фінансово-господарської діяльності господарства за останні роки, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, а також нормативно-правові акти, що регламентують логістичну діяльність в аграрному секторі.

Практична значущість дослідження полягає у можливості застосування запропонованих рекомендацій для підвищення ефективності логістичних процесів у СФГ «Славутич» та інших аграрних підприємствах аналогічного типу. Таким чином, результати дослідження сприятимуть вирішенню актуальних проблем управління логістикою в аграрному секторі та забезпечать підвищення конкурентоспроможності фермерських господарств в умовах ринкової економіки.

Апробація результатів бакалаврської роботи. Результати бакалаврського дослідження були апробовані на Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву (м. Біла Церква, 23 квітня 2025 р.) та опубліковано тезу на тему: «Запровадження системи логістичного управління на підприємстві СФГ «Славутич».

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та додатків. Список використаних джерел становить 30 найменувань. Обсяг текстової частини складається з 51 сторінку та містить 6 таблиць, 3 рисунка.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасні ринкові умови підкреслюють важливість логістики як ключового чинника у функціонуванні підприємств і економіки загалом. Вона забезпечує узгодженість усіх бізнес-процесів, сприяючи досягненню високої конкурентоспроможності та ефективності.

У науковій літературі логістика має численні визначення через її багатогранний характер. Загалом, логістика охоплює процеси планування, організації та виконання транспортування й зберігання товарів від місця їх походження до точки споживання. Її основною метою є забезпечення своєчасного та економічно ефективного задоволення потреб клієнтів[1].

Логістична діяльність підприємства розглядається як частина управління ланцюгом поставок, яка охоплює планування, реалізацію та контроль прямих і зворотних потоків товарів, послуг і відповідної інформації. Ці процеси спрямовані на задоволення потреб клієнтів і забезпечення стабільності бізнесу.

Інтегруючи постачання, зберігання, виробництво та реалізацію, логістика формує єдиний, узгоджений процес. Вона включає аналіз потреб у матеріальних ресурсах для підтримки виробничих процесів, прогнозування попиту на продукцію та збір інформації про ринкові тренди. Оперативне планування в межах логістики дозволяє оптимізувати рівень запасів, зберігаючи при цьому ефективність виробництва та збуту. Водночас з кожним роком логістичні процеси удосконалюються й автоматизуються, що лише підкреслює їхню важливість у сучасному бізнес-середовищі.

Підвищення ефективності управління логістичною діяльністю є ключовим фактором забезпечення безперебійності функціонування підприємства. Логістика охоплює не лише фізичний рух товарів, але й управління інформаційними потоками, які сприяють узгодженості та ефективності бізнес-процесів. Її завдання включають управління сировиною, складськими операціями, ланцюгами постачання, організацію

транспортування готової продукції та обробку даних для підтримки цих процесів [2].

Ефективне управління логістикою впливає на внутрішні процеси підприємства та зовнішні відносини з клієнтами. Важливою функцією логістики є забезпечення своєчасної доставки матеріалів, сировини й комплектуючих до виробничих ділянок, оптимізація переміщення готової продукції на склади й організація транспортування до кінцевого споживача.

Логістичне управління є комплексною системою управлінських дій, спрямованих на ефективну організацію та координацію матеріальних, інформаційних і фінансових потоків у процесі господарської діяльності. Воно включає планування, контроль і моніторинг логістичних процесів для досягнення стратегічних цілей підприємства [3].

Основні цілі логістики та напрями роботи щодо їх реалізації представлені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні цілі логістики та напрями роботи щодо їх реалізації

Область діяльності	Основні цілі логістики	Напрямки роботи з реалізації цілей логістики
Закупівля матеріалів	Здійснення закупівель за мінімальними цінами; підвищення надійності поставок; забезпечення синхронності процесів постачання та обробки матеріалів	Формування заявок на матеріали; вибір постачальників; розробка графіка доставки матеріалів; проектування та організація функціонування підрозділів, що беруть участь у матеріальному і технічному забезпеченні виробництва
Виробництво виробів	Забезпечення безперервності процесу виробництва. Виконання отриманих замовлень по асортименту та якості: мінімізація витрат на виробництво; пристосування виробництва до мінливого попиту, зниження рівня запасів готової продукції	Організація транспортування матеріалів в процесі виробництва. Організація доставки матеріалів до робочих місць; управління матеріальним потоком у виробництві; управління запасами матеріалів у виробництві
Збут готової продукції	Задоволення попиту споживачів; постачання продукції відповідно до замовлень і договорів; висока ступінь готовності поставок	Встановлення прямих зв'язків зі споживачами продукції, формування портфеля замовлень; організація доставки продукції споживачам; організація сервісного обслуговування споживачів; організація складування готової продукції; управління запасами готової продукції

Джерело: систематизовано автором на підставі літературних джерел

Сучасна логістика включає стратегічне планування ресурсів, аналіз ризиків, впровадження інноваційних технологій, таких як штучний інтелект і автоматизація процесів, а також контроль витрат на всіх етапах ланцюга постачання. Усе це дозволяє підприємствам досягати зниження витрат, підвищувати рівень обслуговування клієнтів і забезпечувати довгострокову конкурентну перевагу. Значна увага також приділяється екологічним аспектам логістики, включаючи оптимізацію маршрутів для зменшення викидів CO₂, що стає дедалі важливішим у сучасних умовах сталого розвитку [4].

Логістичне управління відіграє ключову роль у сільському господарстві, забезпечуючи ефективність усіх етапів виробничого та збутового циклів. Воно охоплює планування, організацію, контроль і координацію потоків ресурсів, продукції та інформації, що сприяє зниженню витрат, підвищенню продуктивності та забезпеченню стабільного прибутку.

Основні аспекти ролі логістичного управління в аграрному секторі:

1. Забезпечення своєчасного постачання ресурсів.

Сільське господарство залежить від багатьох ресурсів: насіння, добрив, пального, техніки та запчастин. Логістичне управління дозволяє оптимізувати їхнє постачання, забезпечуючи доставку в потрібні обсяги, у визначені терміни та з мінімальними витратами. Це особливо важливо в періоди посівних і збиральних кампаній, коли затримки можуть спричинити значні втрати.

2. Оптимізація транспортування.

Транспортування є невід'ємною частиною аграрної діяльності. Логістика забезпечує:

- Доставку врожаю з полів до складів чи переробних підприємств.
- Організацію транспортування готової продукції до споживачів або на експорт.
- Ефективне управління транспортом знижує витрати на перевезення, зберігає якість продукції та мінімізує втрати під час перевезення.

3. Ефективне управління запасами.

Сільське господарство характеризується сезонністю, тому логістика забезпечує правильне управління запасами, щоб уникнути надлишків або дефіциту. Наприклад, зберігання зерна в елеваторах потребує контролю умов зберігання, а логістика допомагає забезпечити рівномірний розподіл запасів протягом року.

4. Підвищення конкурентоспроможності.

Швидка доставка якісної продукції є важливою умовою для утримання конкурентної переваги. Логістичне управління дозволяє налагодити ефективну співпрацю з партнерами, забезпечити виконання замовлень у строки та задовольнити потреби клієнтів.

5. Сприяння економічній ефективності.

Рационалізація логістичних процесів допомагає зменшити витрати на транспортування, складування та інші операції. Це, своєю чергою, підвищує рентабельність господарської діяльності та забезпечує стійкий розвиток підприємства.

6. Мінімізація втрат продукції.

Погане управління логістикою може призвести до значних втрат продукції через несвоєчасний збір урожаю, погані умови зберігання або транспортування. Логістичне управління дозволяє запобігти цим ризикам, впроваджуючи сучасні технології моніторингу та контролю.

7. Інтеграція з сучасними технологіями.

Сьогодні логістичне управління включає використання інформаційних систем і цифрових інструментів. GPS-навігація, CRM-системи та програми для управління ланцюгом постачання сприяють автоматизації процесів, зменшенню людського фактору та підвищенню точності управління.

8. Екологічна складова.

Сучасна логістика враховує потребу в зниженні впливу на навколишнє середовище. Використання енергоефективного транспорту, оптимізація

маршрутів та екологічно безпечні методи зберігання продукції сприяють сталому розвитку аграрного сектору.

Основні принципи логістичного управління сільськогосподарських фермерських господарств представлені на рис.1.1.

Рис.1.1. Основні принципи логістичного управління сільськогосподарських фермерських господарств

Джерело: розроблено автором

Логістичне управління у сільському господарстві – це не просто організація транспортування чи зберігання, а ключовий елемент стратегічного управління, що забезпечує стабільність роботи підприємств, підвищує їхню ефективність та дозволяє зберегти конкурентні позиції на ринку [5].

Логістика в аграрному секторі охоплює управління потоками ресурсів, продуктів і інформації для забезпечення ефективності виробничих та збутових процесів. Основні концепції та моделі, які застосовуються в цій сфері, включають [6]:

Ланцюг постачання (Supply Chain Management, SCM). Ця концепція передбачає інтеграцію всіх етапів аграрного виробництва:

Постачання ресурсів (насіння, добрива, техніка).

Виробництво (обробіток землі, збирання врожаю).

Зберігання та переробка продукції.

Доставка готових продуктів споживачам.

Ефективне управління ланцюгом постачання дозволяє мінімізувати витрати, скоротити час транспортування та покращити якість продукції.

Модель "Just-in-Time" (JIT). У цій моделі товари, сировина чи матеріали постачаються "точно вчасно" для запобігання перевитратам на зберігання. В аграрному секторі це може застосовуватись для постачання добрив чи пального перед польовими роботами.

Зворотна логістика (Reverse Logistics). Цей підхід стосується управління відходами або побічними продуктами аграрного виробництва, наприклад:

- Переробка органічних відходів у добрива.
- Утилізація упаковок від хімічних засобів захисту рослин.

Мережевий підхід. Ця модель орієнтується на співпрацю між різними учасниками ринку: фермерами, переробниками, логістичними компаніями та рітейлерами. Вона забезпечує краще прогнозування попиту та координацію постачань.

Інтегрована логістика. Мета інтеграції – об'єднання всіх функцій

(транспортування, складування, пакування, управління запасами) в єдиний процес. Наприклад, використання єдиної цифрової системи для управління всіма операціями.

Цифровізація та автоматизація. Включає застосування ІТ-рішень, наприклад:

- GPS-трекери для моніторингу транспорту.
- Системи прогнозування врожаю.
- CRM та ERP системи для управління бізнес-процесами.

Зонування логістичних процесів. Розділення територій на зони для оптимізації маршруту транспортування: наприклад, поділ полів на зони близькості до елеваторів чи складів.

Екологічна логістика (Green Logistics). Орієнтована на мінімізацію впливу на навколишнє середовище:

- використання енергоефективного транспорту;
- запровадження "зелених" стандартів упаковки.

Ці концепції та моделі логістики допомагають аграрним підприємствам знижувати витрати, підвищувати ефективність та забезпечувати конкурентоспроможність на ринку [7].

Фінансовий підхід передбачає оцінювання ефективності логістики через аналіз економічних показників, таких як:

- витрати на логістичні операції (наприклад, транспортні витрати, витрати на складування);
- рівень доходів від діяльності, пов'язаної з логістикою (зокрема, через зниження втрат продукції під час транспортування або зберігання);
- коефіцієнт рентабельності логістичних процесів, що обчислюється як відношення прибутку до логістичних витрат.

Для підприємств, таких як СФГ «Славутич», логістика є інструментом, який дозволяє не лише задовольняти поточні потреби, а й адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

У контексті аграрного сектору логістичне управління охоплює такі ключові напрями:

- забезпечення господарства необхідними матеріалами, включаючи насіння, добрива, паливо та засоби захисту рослин;
- організацію транспортних перевезень для доставки продукції до місць зберігання або продажу;
- оптимізацію процесів зберігання, що знижує втрати продукції;
- організацію збуту продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Таким чином, логістичне управління є ключовим елементом забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських фермерських господарств, сприяючи підвищенню продуктивності, зниженню витрат і досягненню стратегічних цілей.

Логістичне управління у сільському господарстві воно охоплює всі етапи діяльності підприємства – від постачання ресурсів до доставки готової продукції споживачам [8].

Основними завданнями логістичного управління є:

1. Оптимізація витрат на логістичні операції.
2. Забезпечення своєчасного виконання всіх логістичних процесів.
3. Зниження втрат продукції та забезпечення її якості.
4. Інтеграція різних функціональних підрозділів у єдину систему управління.

Логістичне управління в аграрному секторі виконує низку важливих функцій:

1. Планування. Розробка планів постачання ресурсів, організація транспортної та складської логістики, прогнозування попиту на продукцію.
2. Організація. Забезпечення координації між підрозділами підприємства, постачальниками, перевізниками та споживачами.
3. Контроль. Моніторинг виконання логістичних операцій, оцінка ефективності використання ресурсів і дотримання графіків доставки.

4. Інформаційна підтримка. Використання сучасних ІТ-систем для аналізу даних, прогнозування та ухвалення управлінських рішень.

Ключові аспекти впровадження логістичного управління

Упровадження системи логістичного управління на аграрному підприємстві включає кілька етапів:

1. Аналіз логістичних процесів підприємства

На цьому етапі визначаються сильні та слабкі сторони існуючої системи логістики, оцінюються витрати, продуктивність транспорту та складів, рівень втрат продукції.

2. Розробка логістичної стратегії

Визначення довгострокових цілей і завдань, таких як зниження витрат, покращення обслуговування клієнтів, впровадження нових технологій.

3. Оптимізація транспортної логістики

Включає:

- Планування маршрутів доставки врожаю.
- Вибір оптимального транспорту.
- Контроль за завантаженням і обслуговуванням транспортних засобів.

4. Організація складської логістики

Рациональне використання складських потужностей, контроль умов зберігання продукції, автоматизація процесів складування.

5. Упровадження інформаційних систем

Використання ERP-систем, GPS-технологій, програм для управління запасами і контролю логістичних процесів у реальному часі.

6. Оцінювання ефективності логістики

Проводиться регулярний моніторинг ключових показників: рівня витрат, часу доставки, втрат продукції під час транспортування та зберігання.

Переваги ефективного логістичного управління

Ефективна логістична система забезпечує:

1. Зменшення витрат на транспортування, складування та інші операції.
2. Зниження ризиків втрат продукції, пов'язаних із порушенням умов зберігання або транспортування.
3. Підвищення швидкості виконання замовлень і покращення якості обслуговування клієнтів.
4. Підвищення рентабельності підприємства, завдяки раціоналізації всіх логістичних процесів.
5. Екологічну сталість, через впровадження енергоефективних технологій і оптимізацію маршрутів доставки.

Для підприємства СФГ «Славутич» ефективне логістичне управління може бути впроваджене через такі кроки:

- створення системи планування транспортування зернових культур від полів до складів і елеваторів;
- використання автоматизованих систем обліку продукції, що дозволяють контролювати запаси в реальному часі;
- впровадження програмного забезпечення для аналізу витрат на логістичні операції;
- оптимізація складських процесів, щоб уникнути втрат продукції через неправильне зберігання.

Ці дії дозволять підприємству мінімізувати витрати, підвищити ефективність виробничого процесу та забезпечити високу якість обслуговування споживачів.

Для СФГ «Славутич» можна окремо аналізувати витрати на транспортування врожаю до елеваторів або споживачів, а також на зберігання продукції.

Оцінювання продуктивності логістичних процесів оцінюється через кількісні показники, які відображають виконання завдань за одиницю часу [9].

Наприклад:

- швидкість обробки замовлень;

- тривалість транспортування продукції;
- завантаження транспортних засобів (коефіцієнт використання вантажопідйомності).

У контексті СФГ «Славутич» це може включати аналіз часу доставки зерна з полів на склади чи до переробників.

Клієнтоорієнтований підхід передбачає врахування задоволеності споживачів і партнерів. Основні показники:

- рівень виконання замовлень у строки;
- якість продукції при доставці (збереження товарного вигляду);
- зворотний зв'язок від покупців чи партнерів.

Врахування впливу логістичних процесів на навколишнє середовище.

До показників входять:

- обсяг використаного пального;
- рівень викидів CO₂ під час транспортування;
- використання енергоефективного обладнання або екологічної упаковки.

Інтегрований підхід об'єднує оцінювання всіх аспектів логістичного управління на основі системних показників. Наприклад:

- логістичний індекс ефективності, який розраховується як співвідношення загальних витрат і рівня досягнення ключових логістичних цілей (доставка, якість, швидкість);
- коефіцієнт інтеграції процесів, що визначає рівень узгодженості між виробничою, збутовою та транспортною логістикою.

Ефективність логістичного управління в СФГ «Славутич» можна оцінити шляхом порівняння з аналогічними підприємствами. Наприклад, через аналіз показників витрат і продуктивності у співвідношенні до середньогалузевих стандартів.

На основі цих підходів можна сформулювати набір критеріїв, які будуть найбільш релевантними для СФГ «Славутич». Оцінювання може здійснюватися через регулярний моніторинг, впровадження програмного

забезпечення для логістичного обліку та аналізу, а також за допомогою аудиту логістичних процесів. Це дозволить виявити слабкі місця, оптимізувати витрати та підвищити загальну ефективність підприємства.

Логістична діяльність є ключовим елементом ефективного функціонування підприємства, забезпечуючи раціональне управління потоками матеріалів, продукції та інформації. Завдяки впровадженню сучасних підходів до організації логістичних процесів підприємство може знижувати витрати, оптимізувати постачання, скорочувати час доставки продукції та підвищувати рівень обслуговування клієнтів. Для досягнення максимального результату необхідно проводити регулярний аналіз існуючих логістичних схем, впроваджувати інноваційні технології та автоматизовані системи управління, а також забезпечувати інтеграцію логістичних процесів з іншими напрямками діяльності компанії. В умовах посилення конкуренції та змінного ринкового середовища ефективна логістика стає стратегічною перевагою, що сприяє стабільності та сталому розвитку підприємства [10].

Методичні підходи до оцінювання ефективності логістичного управління на підприємстві, зокрема в умовах СФГ «Славутич», передбачають комплексний аналіз різних аспектів логістичної діяльності. Оцінювання має ґрунтуватися на системному підході, який враховує взаємозв'язок між усіма складовими логістики: постачанням, виробництвом, зберіганням, транспортуванням і збутом.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ГОСПОДАРСТВІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика господарства та аналіз матеріально-технічного забезпечення та логістичних потоків у СФГ «Славутич»

СФГ «Славутич» розташоване в с. Перегонівка Голованівського району Кіровоградської області.

Головною метою діяльності підприємства СФГ «Славутич» є виробництво, перероблення та реалізація сільськогосподарської продукції, а також надання учасникам товариства та іншим особам послуг у сфері сільського господарства. Важливою складовою цієї діяльності є ефективна організація логістичних процесів, що сприяє забезпеченню безперебійного постачання, транспортування та зберігання продукції.

Предметом діяльності підприємства, окрім сільськогосподарського виробництва та переробки продукції, є також надання транспортних і комунальних послуг, що безпосередньо пов'язані із забезпеченням логістичних потреб як для власної продукції, так і для інших виробників.

Основні напрями діяльності господарства:

- Організація виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції, її переробка та реалізація як сировини, так і готової продукції стороннім юридичним і фізичним особам для задоволення потреб харчування і отримання прибутку.
- Удосконалення існуючих галузей, створення нових виробництв і здійснення інших видів діяльності, що відповідають чинному законодавству, з метою підвищення ефективності господарювання та збільшення прибутковості.

Функції управління діяльністю підприємства виконуються підрозділами апарату управління та окремими працівниками, які взаємодіють у рамках економічних, організаційних, соціальних та психологічних відносин [11].

Організаційна структура включає засоби розподілу різних видів діяльності між складовими структури та координації діяльності цих складових, що використовуються для досягнення цілей. В межах організаційної структури відбуваються усі управлінські процеси і функції, що забезпечують випуск продукції, в яких приймають участь менеджери всіх рівнів, категорій і професійної спеціалізації, та робітники.

Схему організаційної структури СФГ «Славутич» розглянемо на рис. 2.1.

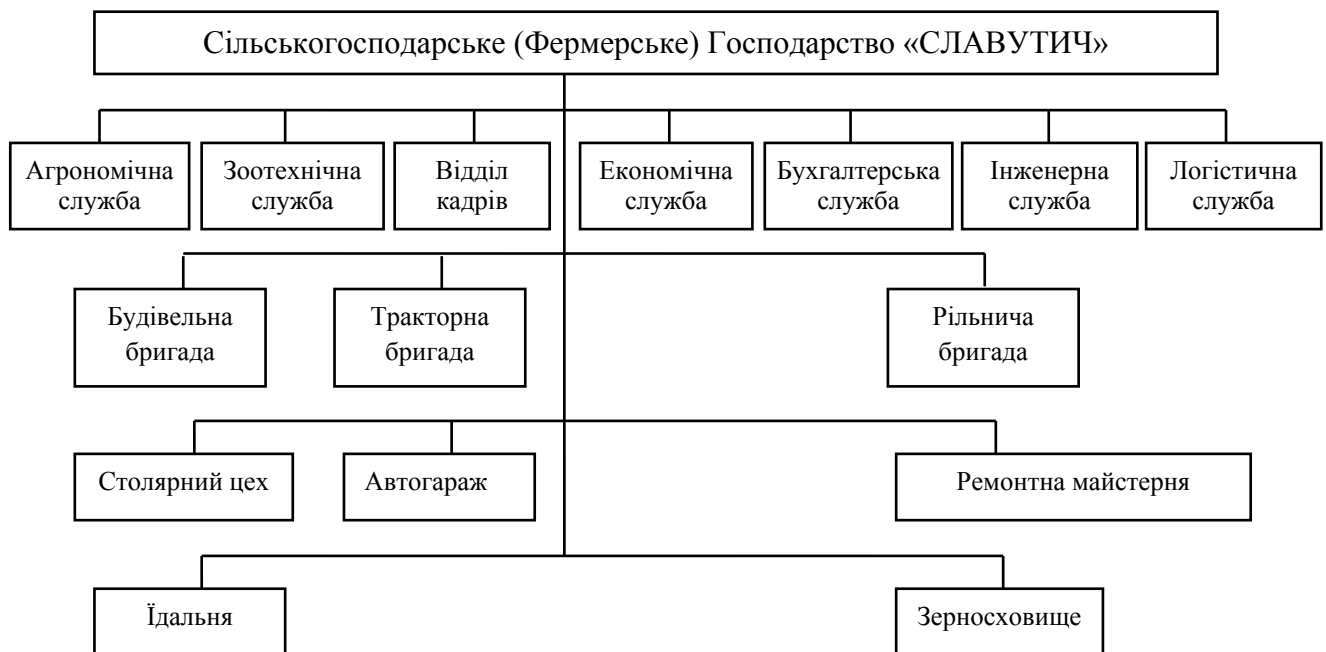

Рис. 2.1. Організаційна структура СФГ «Славутич»

Джерело: розроблено автором

Підприємство має три рівні управління: вищий, середній та нижчий. Професійні відносини в господарстві встановлені існуючими правилами та нормами поведінки працівників, в основі яких є корпоративна культура. Статус кожної посадової особи чітко визначений посадовими інструкціями. Керівництво господарства очікує сумлінного виконання обов'язків від кожного співробітника незалежно від сфери їхньої діяльності. Для досягнення цього створюються стимули, спрямовані на заохочення працівників, які сприяють підвищенню прибутковості господарства через покращення якості обслуговування і оптимізацію витрат. Усі співробітники мають можливість

для професійного зростання, кар'єрного розвитку та реалізації власного потенціалу.

Як бачимо, сформована організаційна структура органічно відповідає умовам і потребам господарства, відповідає напрямку діяльності підприємства і забезпечує його ефективну діяльність.

Організація виробництва в СФГ «Славутич» побудована за принципом внутрішньогосподарських підрозділів, де разом із основними підрозділами, що займаються безпосереднім виробництвом сільськогосподарської продукції, функціонують обслуговуючі та допоміжні підприємства. Важливою особливістю є те, що при створенні СФГ «Славутич» вдалося ефективно організувати логістичний ланцюг, поєднавши виробництво з реалізацією продукції. У процесі діяльності активно залучаються висококваліфіковані спеціалісти з багатим досвідом роботи, що забезпечує стабільність і ефективність господарювання.

Кожне підприємство, установа чи організація має свою внутрішню структуру управління, яка є основою для досягнення ефективності в процесах. Категорія «структура» відображає організаційний аспект управлінських відносин і визначає взаємозв'язок рівнів та ланок управління, що дозволяє забезпечити злагоджену роботу всіх підрозділів [12].

Аналіз матеріально-технічного забезпечення та логістичних потоків є важливою складовою управління сільськогосподарським підприємством, таким як СФГ «Славутич», оскільки ці аспекти безпосередньо впливають на ефективність виробництва та конкурентоспроможність. Для успішної діяльності на ринку важливо розуміти, як управляти запасами матеріальних ресурсів, технікою, засобами виробництва, а також забезпечувати ефективний рух сировини, продукції та інформації.

Матеріально-технічне забезпечення включає в себе всі матеріальні ресурси, необхідні для виробничого процесу. У СФГ «Славутич» це може включати:

Технічні засоби: трактори, комбайни, сільськогосподарська техніка, які використовуються для обробки ґрунту, збирання врожаю та інших сільськогосподарських робіт. Аналіз ефективності використання техніки, рівня її зношеності та потреби в оновленні допомагає визначити оптимальні шляхи для покращення виробничих процесів [13].

Засоби виробництва: насіння, добрива, хімічні препарати для захисту рослин, мінеральні добрива, технічні рідини та матеріали для обслуговування техніки. Своєчасне постачання цих матеріалів допомагає уникнути простоїв у виробничому процесі.

Складські приміщення та їх ефективність: наявність достатньої кількості складів для зберігання матеріальних запасів і готової продукції є критичним аспектом для забезпечення безперебійного виробничого циклу. Система зберігання повинна відповідати вимогам збереження матеріалів при оптимальних умовах, таких як температура, вологість і освітлення.

Запровадження ефективної системи логістичного управління в СФГ «Славутич» є критично важливим для досягнення високої продуктивності та конкурентоспроможності на ринку. Рекомендації щодо покращення логістичних потоків включають:

1. Оптимізація складських площ та поліпшення умов зберігання продукції для зменшення витрат на складські послуги.
2. Впровадження автоматизації та цифрових технологій для відстеження товарно-матеріальних потоків та управління запасами.
3. Покращення транспортної логістики для зниження витрат на транспортування та скорочення часу доставки продукції.
4. Забезпечення ефективної системи збуту для швидкої та безпечної доставки продукції кінцевим споживачам.

Завдяки впровадженню цих заходів СФГ «Славутич» зможе підвищити свою ефективність і знизити операційні витрати, що сприятиме зміцненню його позицій на ринку.

2.2. Виробнича діяльність підприємства та логістичні потоки

При аналізі виробничої діяльності підприємства для оцінки його техніко-економічного рівня розвитку враховуються такі показники: площа сільськогосподарських угідь, величина авансованого капіталу, кількість працівників і обсяги реалізації продукції [14].

Ефективність логістичних процесів у рослинництві оцінюється через показники урожайності сільськогосподарських культур. Динаміка урожайності основних культур у СФГ «Славутич» представлена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка урожайності у СФГ «Славутич», ц/га

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. у % до 2022 р.
Зернові і зернобобові	67,1	56,7	58,1	86,5
Озимі зернові				
в т.ч. пшениця	65,0	54,8	57,4	88,3
жито	14,4	15,6	17,5	121,5
ячмінь	58,6	46,4	48,6	82,9
Ярі зернові				
в т.ч. пшениця	60,7	52,7	54,5	89,8
ячмінь	60,6	59,6	58,5	96,5
овес		25,7	26,8	-
кукурудза	103,2	76,8	100,4	97,3
просо	53,4			-
гречка	14,4	9,9	15,9	110,4
горох	25,0	31,6	29,0	116,0
Цукрові буряки	593,0	551,8	545,4	92,0
Соняшник	31,9	21,2	36,9	115,7
Ріпак	29,6	29,2	34,5	116,6
Соя	17,9	30,0	28,2	157,5
Плоди та ягоди	7,0	3,3	7,9	112,8

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності

Аналізуючи динаміку урожайності СФГ «Славутич» варто відмітити, що наведені показники демонструють хвилеподібну, здебільшого вона є позитивною. Зокрема, у 2024 р. для більшості культур спостерігається або стабільне зниження врожайності (наприклад, для зернових, цукрових буряків), або позитивна динаміка (гречка, горох, соняшник, ріпак, соя). Найбільше зростання спостерігається в сої (157,5% до 2022 року), що вказує на ефективність впроваджених технологій чи зміну умов вирощування. В цілому,

є помітне зниження показників для озимих зернових та ячменю, що потребує додаткового аналізу для виявлення причин таких змін.

Динаміку валового збору сільськогосподарських культур в СФГ «Славутич» розглянемо в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Динаміка валового збору сільськогосподарських культур
в СФГ «Славутич»**

Культури та їх групи	Валовий збір, ц			2024р. у % до 2022р.
	2022р.	2023р.	2024р.	
Всього зернові і зернобобові, в т. ч.	128503	122923	151659	118
озима пшениця	61154	59561	71552	117
пшениця яра	-	4376	3035	-
гречка	98	301	433	441,8
кукурудза на зерно	47419	36806	50070	105,6
ячмінь озимий	2829	5926	5569	196,9
ячмінь ярий	9295	10435	14230	153,1
горох	7708	5518	6503	84,4
просо	-	-	267	-
Соняшник	14249	12504	14813	104
Соя	5417	3565	3416	63,1
Ріпак озимий	6223	10691	7851	126,2
Ріпак ярий	579	1089	-	-
Цукровий буряк	-	73074	124530	-
Плоди(зерняткові,кісточкові)	723	-	57	7,9

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності

З даних таблиці 2.2 у 2024 році валовий збір сільськогосподарських культур зріс на 18% порівняно з 2022 роком, що свідчить про позитивну динаміку у виробництві зернових і зернобобових культур, а також деяких інших видів продукції.

Впровадження системи логістичного управління в СФГ «Славутич» є важливим етапом на шляху підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Логістика стає ключовим інструментом для оптимізації всіх процесів господарювання, що стосуються постачання, виробництва, зберігання, транспортування та збуту продукції. Оскільки конкуренція на ринку сільськогосподарської продукції постійно зростає, ефективне управління логістичними потоками стає основою для досягнення високих результатів.

Основною метою впровадження системи логістичного управління в СФГ «Славутич» є інтеграція всіх логістичних процесів у єдину систему, яка дозволить значно покращити ефективність виробничих та обслуговуючих процесів підприємства. Важливою складовою цієї системи є постійний контроль за ефективністю логістичних процесів, включаючи постачальницьку, внутрішньовиробничу, збутову, транспортну та складську діяльність. Кожен з цих процесів потребує комплексного підходу до планування та управління, з урахуванням специфіки сільськогосподарського виробництва.

У СФГ «Славутич» логістична діяльність охоплює кілька основних напрямків, серед яких особливе значення мають процеси складування та збереження продукції. Ці етапи є критичними для забезпечення якості та безпеки продукції, а також для оптимізації витрат. Для ефективного управління складськими потоками важливо мати чітко організовану систему складських приміщень, кожне з яких відповідає за зберігання певного виду товарів чи матеріалів.

В СФГ «Славутич» наразі використовуються різноманітні типи складських приміщень, включаючи склади для запчастин, витратних матеріалів, мастил, кормів, засобів захисту рослин, будівельних матеріалів, запасних частин, комбікормів та ветеринарних препаратів. Це дозволяє не лише зберігати необхідні ресурси, а й організовувати ефективний контроль за їх наявністю та споживанням (табл. 2.3).

Запровадження системи логістичного управління в СФГ «Славутич» вимагає врахування всіх аспектів логістичних процесів, зокрема складування сировини, кормів та готової продукції. Зберігання кормів та сировини для їх виготовлення є важливим етапом в аграрному виробництві. В СФГ «Славутич» для цього використовуються спеціалізовані силосні ями та сінажні башти, а також техніка зберігається під навісами для захисту від негоди. Це дозволяє зберігати кормові матеріали у належних умовах, зберігаючи їх поживні властивості та ефективність у використанні для худоби.

Таблиця 2.3

**Наявність та економічна оцінка використання складських приміщень у
СФГ «Славутич», 2024 р.**

Показник	2021 р.
Загальна площа складу, м ²	1900
Оперативна площа, м ²	465
Корисна площа, м ²	1250
Вартість реалізованої продукції зі складу на 1 м ² , тис. грн	36,1
Чисельність робітників, чол.	5
Вартість реалізованої продукції зі складу на 1 робітника складу, тис. грн	190,2
Прибуток (збиток) складу, тис грн	578,2
Витрати на утримання складу, тис грн	30,4
Рівень рентабельності (збитковості) складу, %	16,0
Рівень механізованих робіт, %	83,9
Коефіцієнт виконання договірних зобов'язань	0,876

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності

Готова продукція, зернові силоси, хімічні препарати, міңдобрива та сіно зберігаються в закритих приміщеннях з регульованим мікрокліматом, що дозволяє забезпечити оптимальні умови для збереження якості продукції та запобігти її пошкодженню. Створення таких умов є важливим елементом у системі логістичного управління, адже ефективне зберігання впливає на кінцеву якість продукції, а також на її збереження та подальшу реалізацію [16].

Особливістю складування в сільському господарстві є те, що практично вся продукція має специфічні умови для зберігання, зокрема температурний режим, вологість, вентиляція та освітлення. Це означає, що склади повинні бути пристосовані для зберігання конкретних видів продукції. Наприклад, зерно вимагає певного рівня вологості та температури, а хімічні препарати повинні зберігатися в сухих і прохолодних приміщеннях для збереження їх ефективності та безпеки.

Склади є однією з найважливіших ланок логістичної системи підприємства. Вони виконують функцію зберігання запасів на всіх етапах руху матеріального потоку — від початкових етапів постачання сировини до фінальної стадії, коли продукція постачається кінцевим споживачам.

Складські приміщення забезпечують не лише збереження продукції, але й її підготовку до подальшої обробки або реалізації, тому їх організація має величезне значення для ефективності логістичних процесів [17].

Запровадження системи логістичного управління в СФГ «Славутич»:

1. Оптимізація складських приміщень: Впровадження єдиного інформаційного простору для управління всіма складами дозволить зберігати, контролювати та своєчасно переміщати запаси кормів, сировини та готової продукції. Для цього буде необхідно автоматизувати процеси управління запасами та створити систему, яка дозволяє легко відслідковувати рівень запасів і проводити своєчасні поповнення.

2. Удосконалення складування: Поряд з використанням вже існуючих силосних ям і сінажних башт, важливо також розглянути можливість модернізації та автоматизації процесів складування кормів і сировини. Впровадження спеціалізованих систем для зберігання та управління умовами зберігання допоможе зберігати якість продукції та мінімізувати витрати на її зберігання.

3. Структура логістичних витрат: Важливою складовою впровадження системи логістичного управління є аналіз та оптимізація структури логістичних витрат. СФГ «Славутич» повинно врахувати всі витрати на транспортування, складування, зберігання та обробку продукції, щоб зменшити загальні витрати на логістику та підвищити загальну ефективність господарської діяльності. Зокрема, необхідно проаналізувати такі витрати, як витрати на паливо, зарплату працівників складів, витрати на зберігання і підтримання мікроклімату.

4. Аналіз витрат на логістику: Для оцінки ефективності логістичної системи буде корисним розглянути структуру логістичних витрат у собівартості реалізованої продукції, як це наведено у таблиці. Це дозволить визначити, які частини логістичних процесів потребують оптимізації та де є потенціал для зниження витрат. Врахування всіх етапів логістики на підприємстві дозволить знизити витрати та підвищити прибутковість.

5. Інтеграція з іншими системами управління: Запровадження логістичного управління на підприємстві СФГ «Славутич» має також включати інтеграцію з іншими управлінськими системами, зокрема бухгалтерським обліком та управлінням виробництвом. Це дозволить більш ефективно контролювати рух матеріальних ресурсів, облік витрат і знижувати ймовірність помилок в обліку.

Таким чином, створення системи логістичного управління на підприємстві СФГ «Славутич» стане важливим кроком для підвищення ефективності зберігання та транспортування сільськогосподарської продукції, зменшення витрат на логістику та покращення загальної економічної ефективності підприємства.

Таблиця 2.4

**Структура логістичних витрат у виробничій собівартості продукції
СФГ «Славутич»**

Продукція	Повна собівартість реалізованої продукції, тис.грн.			Рівень логістичних витрат у собівартості, %			Рівень товарності продукції %		
	Роки			Роки			Роки		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Продукція рослинництва									
Пшениця	7505,0	11403,0	9711,6	52,3	55,1	54,0	71,1	72,0	70,9
Соя	10412,0	1609,0	1685,1	42,3	42,2	45,5	97,7	99,8	99,3
Кукурудза на зерно	4850,0	5897,0	5439,6	40,5	44,1	47,1	21,2	45,5	23,5
Ячмінь	3998,5	4647,0	1642,8	45,5	46,2	47,1	68,4	78,8	74,5
Гречка	146,0	113,0	71,7	32,1	32,5	52,4	62,2	69,4	69,6
Овес	38,8	75,0	22,7	44,8	48,1	49,0	30,2	22,3	45,3
Соняшник	4901,0	7621,0	5333,2	50,9	52,1	63,0	98,4	99,0	98,8
Ріпак	2707,3	5918,0	6012,1	60,0	61,2	78,9	82,1	80,0	71,3
Цукрові буряки	8937,6	5753,0	8375,8	72,1	71,9	74,9	99,0	99,1	99,0

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності

Аналіз табл. 2.4. "Структура логістичних витрат у виробничій собівартості продукції СФГ «Славутич»" показує кілька ключових моментів, які вимагають уваги для оцінки ефективності логістичних процесів підприємства в різні роки:

Логістичні витрати у собівартості продукції змінюються в залежності від року та виду продукції, що свідчить про певні коливання в ефективності логістичних процесів підприємства. Наприклад, для пшениці рівень логістичних витрат збільшується з 52,3% у 2022 році до 54% у 2024 році, що може вказувати на зростання витрат на транспортування, зберігання або інші логістичні операції.

Для інших культур, таких як ріпак, рівень логістичних витрат збільшується з 60% у 2022 році до 78,9% у 2024 році. Це значне зростання вказує на необхідність більш детального аналізу причин, таких як зміни в ціні на транспортні послуги, складські послуги або ефективність управління запасами.

Зменшення рівня логістичних витрат для деяких культур, як, наприклад, для гречки (з 32,1% у 2022 році до 52,4% у 2024 році), може бути результатом більш ефективного планування та оптимізації логістичних процесів або меншої складності транспортування та зберігання.

Рівень товарності продукції у таблиці є ще одним важливим показником, що відображає відсоток продукції, що реалізується через комерційні канали. У більшості випадків рівень товарності продукції є дуже високим (понад 70% у всіх культурах), що свідчить про високий попит на продукцію СФГ «Славутич» та ефективне управління продажами.

Наприклад, для сої рівень товарності є майже максимальним (99,3% у 2024 році), що вказує на дуже ефективну реалізацію цієї продукції. Подібна ситуація спостерігається і для цукрових буряків (99,0% у 2024 році), соняшнику (98,8%) та ріпаку (71,3%), що вказує на високий рівень відвантажень.

Для культур, таких як кукурудза та ячмінь, рівень товарності зростає у 2023 році порівняно з 2022 роком, однак у 2024 році рівень товарності дещо знижується. Це може свідчити про певні труднощі з реалізацією продукції у певних умовах ринку.

Зростання рівня логістичних витрат, особливо для ріпаку, цукрових буряків та соняшнику, може бути пов'язане з необхідністю здійснення додаткових операцій для забезпечення високої якості зберігання та транспортування, а також зі змінами на ринку логістичних послуг.

Важливо зазначити, що для більшості культур, навіть із високими логістичними витратами, рівень товарності залишався високим, що свідчить про те, що витрати на логістику компенсуються високими показниками реалізації продукції. Тому підприємство може зберігати свою конкурентоспроможність, незважаючи на збільшення витрат, за умови ефективного управління логістикою та маркетинговими каналами збуту [18].

Варто проаналізувати підвищення витрат для певних культур, таких як ріпак і кукурудза, з метою виявлення можливих шляхів оптимізації. Це може включати використання більш ефективних транспортних засобів, покращення складування та оптимізацію логістичних каналів.

Потрібно зберігати високий рівень товарності продукції, особливо для культур із низьким рівнем товарності, таких як овес, гречка та ячмінь. Збільшення продажів та диверсифікація каналів збуту можуть позитивно вплинути на цей показник.

Впровадження інформаційних систем для автоматизації управління логістикою, складуванням і транспортом допоможе знизити витрати та підвищити ефективність усіх логістичних операцій [19].

Отже, підприємству СФГ «Славутич» слід продовжувати стежити за динамікою витрат та товарності, щоб забезпечити не лише ефективне управління логістикою, а й зберігати високу конкурентоспроможність на ринку.

Для запровадження ефективної системи логістичного управління на підприємстві СФГ «Славутич» необхідно врахувати специфіку сільськогосподарського виробництва та вплив природно-кліматичних умов на логістичні процеси. Важливим етапом є правильне планування постачань та

управління запасами, що забезпечить оптимальні умови для зберігання та використання ресурсів.

У сільському господарстві точно визначити термін поставки засобів виробництва складно через залежність від природних умов. Проте підприємство може передбачити обсяги поставок та заздалегідь закуповувати насіннєвий матеріал, засоби захисту рослин і добрива, щоб знизити витрати та забезпечити своєчасне постачання. Однак це створює складнощі у зберіганні, оскільки потребує спеціальних умов для товарів: правильного освітлення, вологості, температурного режиму тощо [20].

Запровадження системи логістичного управління дозволяє зменшити ці складнощі шляхом оптимізації складських приміщень і технологій зберігання. Інтеграція в єдину систему планування і зберігання товарно-матеріальних цінностей допоможе досягти значної економії ресурсів та зниження витрат на зберігання.

Однією з основних тенденцій матеріалопотоків у СФГ «Славутич» є підвищення рівня товарності сировинних матеріалів, що обумовлено потребою у спеціалізованих упаковках для зберігання і транспортування продукції. Збільшення обсягів виробництва логістизованої продукції також вимагає зміцнення логістичних процесів, щоб ефективно керувати матеріальними потоками. Зростання логістичних витрат, зокрема на транспортування і складування, є невід'ємною частиною цього процесу, тому важливо мати чітке уявлення про структуру витрат і способи їх оптимізації.

Логістичне управління запасами є ключовою складовою логістичного менеджменту, і його успіх залежить від ефективного управління запасами на стратегічному та операційному рівнях. У сільському господарстві зважають на сезонність виробництва, тому запаси товарно-матеріальних цінностей становлять значну частину оборотних коштів. Це вимагає ретельного планування і контролю, щоб зменшити ризики дефіциту або надлишкових запасів, що може призвести до додаткових витрат [21].

Запровадження системи логістичного управління дозволить автоматизувати планування та моніторинг запасів, що допоможе уникнути надмірних витрат на утримання складських приміщень і транспортування. Застосування інформаційних систем, які інтегрують всі етапи логістичного процесу — від постачання до розподілу, дозволить швидко реагувати на зміни в ринку та природно-кліматичних умовах.

Логістичні витрати включають всі витрати, пов'язані з управлінням та реалізацією логістичних процесів, які не виділяються окремо в бухгалтерському обліку. Для ефективного оцінювання витрат необхідно визначити критерії класифікації логістичних витрат. Однією з основних категорій є витрати за місцями виникнення — складування матеріалів, транспортування, пакування готової продукції тощо. Для визначення ефективності логістичних витрат важливо враховувати їх динаміку та взаємозв'язок з рівнем виробничої собівартості та товарності продукції [22].

Структура оборотних коштів СФГ «Славутич» включає значну частину запасів, які займають важливе місце в управлінні ресурсами. Сезонний характер виробництва потребує постійного моніторингу та планування запасів. Водночас підприємство повинно адаптувати свою логістичну систему, щоб забезпечити своєчасну поставку матеріалів та мінімізувати витрати на утримання запасів.

Успішне управління запасами передбачає використання сучасних методів планування і прогнозування, що дозволяє уникати затримок у поставках та надлишкових витрат на зберігання.

Логістичні потоки охоплюють процеси постачання, зберігання, транспортування, обробки та доставки продукції. Для СФГ «Славутич» важливо оптимізувати ці процеси для забезпечення ефективності виробництва та реалізації продукції.

- Постачання та транспортування сировини: важливим аспектом є належне планування і контроль поставок сировини та засобів виробництва. У СФГ «Славутич» необхідно забезпечити своєчасну доставку добрив, насіння

та технічних засобів, зберігаючи мінімальний рівень запасів, щоб уникнути зайвих витрат на складування.

- Внутрішньогосподарські перевезення: для ефективного переміщення продукції між різними підрозділами та складами необхідно мати злагоджену систему внутрішньогосподарських перевезень, що дозволяє скоротити час на переміщення та зберігання матеріалів.

- Реалізація та збут продукції: важливо, щоб продукція своєчасно потрапляла до кінцевого споживача або переробного підприємства. Логістика збуту має враховувати попит, оптимальні маршрути доставки та збереження якості продукції при транспортуванні.

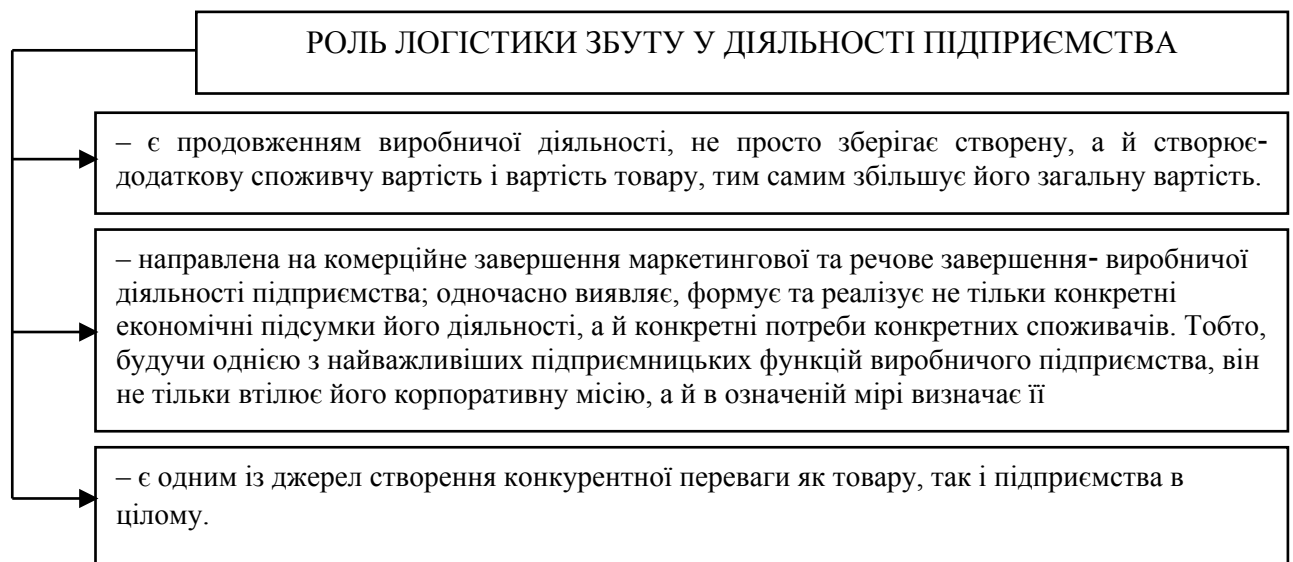

Рис. 2.2. Роль логістики збуту в діяльності підприємства

Джерело: розроблено автором

Рекомендації для покращення логістичних процесів у СФГ «Славутич»

- Автоматизація та цифровізація: запровадження інформаційних систем для управління запасами, відслідковування поставок і контролю за логістичними потоками дозволить знизити витрати та підвищити точність планування.

- Оптимізація складських процесів: удосконалення умов зберігання, модернізація складських приміщень, підвищення рівня автоматизації процесів

складування допоможе скоротити час зберігання матеріалів і знизити ризики їх псування.

- Налагодження партнерських відносин з постачальниками: для забезпечення стабільних поставок матеріалів та техніки важливо підтримувати довгострокові партнерства з перевіреними постачальниками і розробити систему управління запасами, яка дозволяє зменшити витрати на закупівлю.

- Інвестування в нову техніку: для оптимізації витрат на перевезення і обробку продукції СФГ «Славутич» може інвестувати в більш ефективну техніку, яка зменшить експлуатаційні витрати і покращить загальну продуктивність.

Таким чином, для СФГ «Славутич» важливо здійснювати постійний моніторинг і вдосконалення матеріально-технічного забезпечення та логістичних потоків з метою забезпечення безперебійної роботи підприємства та досягнення високої ефективності на всіх етапах виробничого процесу.

2.3. Оцінка ефективності управління логістичною діяльністю у господарстві

Ефективне управління логістичною діяльністю є однією з ключових умов підвищення конкурентоспроможності підприємства. Оцінка ефективності управління логістикою в СФГ «Славутич» базується на аналізі таких ключових аспектів, як оптимізація витрат, швидкість і якість обслуговування, а також раціональне використання ресурсів.

Основні показники оцінки ефективності логістики [20]

1. Логістичні витрати:

Питома вага логістичних витрат у собівартості продукції вказує на те, як ефективно підприємство управляє своїми ресурсами. Згідно з аналізом, рівень логістичних витрат у собівартості продукції коливається від 42% до 78%, залежно від виду продукції.

Для зниження витрат рекомендовано вдосконалити системи складування, транспортування і планування.

2. Швидкість виконання логістичних операцій:

Час доставки засобів виробництва, збирання та транспортування готової продукції визначає оперативність логістичних процесів.

- Зменшення затримок у транспортуванні сировини та продукції може бути досягнуто через впровадження системи GPS-моніторингу та оптимізацію маршрутів.

3. Рівень використання складських приміщень:

- У СФГ «Славутич» функціонує кілька типів складів, пристосованих до зберігання різних видів продукції, зокрема зернових, добрив, засобів захисту рослин та іншого.

- Рекомендовано проводити регулярний аудит складських приміщень для визначення їх ефективності та потреби в модернізації.

4. Критерії ефективності логістичних процесів:

- Рентабельність логістичних операцій: співвідношення логістичних витрат і прибутку підприємства.

- Рівень задоволеності клієнтів: швидкість та якість доставки продукції кінцевим споживачам.

Виявлені проблеми у логістичному управлінні

1. Висока питома вага логістичних витрат у структурі собівартості продукції, що свідчить про необхідність оптимізації процесів.

2. Недостатня автоматизація обліку та моніторингу матеріально-технічних запасів.

3. Складнощі зберігання продукції, що потребує специфічних умов, зокрема зерна та засобів захисту рослин.

Рекомендації для підвищення ефективності

1. Впровадження цифрових рішень:

Використання програмного забезпечення для моніторингу складських запасів, оптимізації маршрутів транспортування та аналізу логістичних витрат.

Інтеграція ERP-систем для планування логістичних процесів.

2. Оптимізація складських приміщень:

Облаштування складів сучасними системами контролю температури та вологості.

Створення окремих зон для зберігання специфічної продукції.

3. Підвищення ефективності транспортування:

Впровадження GPS-систем для відстеження транспорту та оптимізації маршрутів.

Ремонт та модернізація автопарку підприємства.

4. Планування матеріальних потоків:

Формування прогнозів на основі даних про попередні сезони та поточний попит.

Закупівля сировини заздалегідь, враховуючи можливість тривалого зберігання.

Очікувані результати від впровадження заходів

- Зниження логістичних витрат на 10-15% завдяки оптимізації складських та транспортних процесів.
- Зменшення часу виконання логістичних операцій на 20%.
- Підвищення рентабельності виробництва завдяки зменшенню витрат і підвищенню якості обслуговування клієнтів.

Ефективність управління логістикою в СФГ «Славутич» може бути суттєво покращена за рахунок впровадження інноваційних технологій, оптимізації складських і транспортних процесів, а також посилення планування та моніторингу матеріальних потоків. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємства та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

У СФГ «Славутич» логістичні процеси мають критичне значення для успішної діяльності підприємства, оскільки вони охоплюють постачання засобів виробництва, складування сільськогосподарської продукції, транспортування та збут. Логістика є важливою складовою для досягнення

ефективності, особливо в умовах сезонного характеру сільськогосподарського виробництва.

Зберігання кормів, насіння, добрив та інших засобів виробництва вимагає створення оптимальних умов для кожного виду продукції, що підвищує вимоги до інфраструктури складських приміщень. Це особливо важливо для збереження якості продукції та забезпечення ефективного використання ресурсів [21].

Логістичні витрати в структурі собівартості продукції мають значний вплив на фінансові результати підприємства. Незважаючи на те, що ці витрати не виділяються окремо в обліку, їх моніторинг і контроль є важливими для оптимізації та зниження загальних витрат на виробництво і збут продукції.

Враховуючи сезонний характер сільськогосподарського виробництва, значна частина оборотних коштів зосереджена в запасах. Це вимагає ретельного управління запасами, що забезпечить безперервність виробництва та ефективне використання ресурсів без надлишкових витрат [22].

Сільське господарство є чутливим до зміни кліматичних умов, що може ускладнити планування та постачання ресурсів. Однак завдяки попередньому закупівлі ресурсів та належному зберіганню можна зменшити ризики, пов'язані з кліматичними змінами.

РОЗДІЛ 3 ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТА ПРОГНОЗ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ГОСПОДАРСТВІ

Логістичне управління є одним із ключових елементів підвищення ефективності функціонування сільськогосподарського підприємства. У СФГ «Славутич» воно спрямоване на координацію матеріальних потоків, оптимізацію використання ресурсів і забезпечення своєчасного постачання продукції до споживачів. Концепція логістичного управління базується на інтегрованому підході до планування, організації, контролю та удосконалення логістичних процесів.

Основна мета логістичного управління в СФГ «Славутич» – забезпечення ефективного руху товарів і ресурсів у всьому ланцюзі постачання, мінімізація витрат та максимізація задоволення споживачів. Це досягається завдяки:

- забезпеченню безперебійного постачання ресурсів (насіння, добрив, палива);
- раціональному управлінню запасами готової продукції; - Оптимізації транспортування та складування;
- підвищенню швидкості та точності виконання замовлень.

Основні принципи концепції логістичного управління [23]:

1. Інтеграція процесів: об'єднання постачання, виробництва, складування, транспортування та збуту у єдиний ланцюг.
2. Оптимізація ресурсів: скорочення зайвих запасів, мінімізація витрат на транспортування та зберігання.
3. Гнучкість і адаптивність: швидке реагування на зміни попиту, погодних умов та інших зовнішніх факторів.
4. Контроль якості: забезпечення відповідності умов зберігання та доставки стандартам якості харчової продукції.

5. Впровадження технологій: автоматизація процесів обліку, планування та управління логістикою.

Компоненти логістичного управління в господарстві [24]:

1. Матеріально-технічне забезпечення Логістика постачання охоплює закупівлю якісного насіння, засобів захисту рослин та інших матеріалів. Планування закупівель здійснюється з урахуванням сезонних потреб, умов зберігання та оптимальних цін.

2. Управління запасами Забезпечується створення оптимального рівня запасів, необхідних для безперебійного виробництва та своєчасного задоволення попиту. Впровадження системи автоматизованого обліку дозволить зменшити витрати на утримання надлишкових запасів.

3. Транспортна логістика Організація доставки продукції до споживачів за оптимальними маршрутами із мінімізацією витрат на транспортування. Власний автопарк забезпечує більшу гнучкість у виконанні замовлень.

4. Складування Використання складських приміщень із дотриманням необхідних умов зберігання для харчової продукції. Впровадження автоматизованих рішень сприяє кращому контролю за залишками продукції.

5. Розподільна логістика Забезпечення своєчасного розподілу готової продукції між клієнтами. Ефективна організація цієї підсистеми дозволяє мінімізувати втрати, пов'язані із псуванням чи затримками в доставці.

Переваги впровадження логістичного управління:

- Зменшення витрат: скорочення транспортних і складських витрат завдяки впровадженню автоматизованих систем та оптимізації маршрутів.

- Підвищення продуктивності: покращення координації між відділами постачання, виробництва та збуту.

- Задоволення споживачів: забезпечення стабільної якості продукції та своєчасного виконання замовлень.

- Конкурентні переваги: підвищення ефективності логістичних процесів дозволяє підприємству бути більш конкурентоспроможним на ринку.

Рекомендації щодо впровадження концепції:

1. Автоматизація процесів: встановлення систем управління запасами (наприклад, Logistic), що забезпечують точний облік та аналітику.
2. Розширення автопарку: придбання власних транспортних засобів для зменшення залежності від посередників.
3. Навчання персоналу: проведення тренінгів для працівників з метою підвищення їх компетенцій у сфері логістики.
4. Інвестування в інфраструктуру: модернізація складських приміщень, щоб забезпечити належні умови зберігання продукції.
5. Моніторинг ефективності: впровадження системи оцінки ефективності логістичних процесів, яка базується на ключових показниках продуктивності (KPI).

Впровадження концепції логістичного управління в СФГ «Славутич» є стратегічно важливим кроком для підвищення ефективності діяльності підприємства. Завдяки інтегрованому підходу до управління ресурсами, автоматизації процесів та оптимізації логістичних потоків господарство зможе зменшити витрати, покращити якість обслуговування клієнтів та забезпечити свою стабільність у довгостроковій перспективі.

Запровадження логістичного управління у СФГ «Славутич» має на меті оптимізацію всіх логістичних процесів, зменшення витрат і підвищення конкурентоспроможності підприємства. Оцінка економічного ефекту ґрунтується на аналізі ключових факторів: зменшення витрат на транспортування та складування, підвищення точності управління запасами, скорочення часу виконання замовлень і покращення якості обслуговування клієнтів.

Очікувані позитивні зміни

1. Скорочення витрат на транспортування Завдяки впровадженню власного автопарку та оптимізації маршрутів:
 - економія на послугах сторонніх транспортних компаній до 15%;
 - зменшення витрат на паливо завдяки маршрутам з меншою довжиною.

2. Оптимізація складування Використання автоматизованих систем управління складом:

- скорочення витрат на утримання зайвих запасів на 10–20%;
- зменшення втрат через псування чи порушення умов зберігання.

3. Підвищення продуктивності праці Автоматизація логістичних процесів, зокрема обліку запасів і планування, дозволить:

- зменшити витрати на понаднормову роботу працівників;
- скоротити час виконання замовлень на 30%.

4. Покращення сервісу для клієнтів Стабільність і точність виконання замовлень сприятимуть:

- підвищенню рівня задоволеності споживачів;
- зростанню обсягів продажів завдяки репутації надійного постачальника.

Ключові показники економічного ефекту

1. Економія витрат. Очікується скорочення витрат на логістичні операції до 25% у першому році після впровадження системи. Наприклад, якщо річні логістичні витрати становлять 5 млн грн, прогнозована економія складе близько 1,25 млн грн.

2. Зростання прибутковості Завдяки зменшенню витрат та збільшенню продажів:

- підвищення рентабельності реалізованої продукції на 5–7%;
- приріст чистого прибутку на 1,5–2 млн грн щорічно.

3. Зменшення втрат продукції Завдяки покращенню умов зберігання:

- скорочення втрат продукції на 10–15%;
- збереження продукції на суму до 500 тис. грн щорічно.

Інвестиції та окупність

Для впровадження логістичного управління потрібні такі витрати:

- Автоматизація складів і впровадження програмного забезпечення: 1,2 млн грн.
- Придбання транспортних засобів для автопарку: 2,8 млн грн.

- Навчання персоналу: 300 тис. грн.

Загальна сума інвестицій – 4,3 млн грн.

При прогнозованій економії в 1,75 млн грн щорічно, термін окупності заходів складе приблизно 2,5 роки.

Очікуваний довгостроковий ефект

1. Підвищення конкурентоспроможності: можливість виходу на нові ринки збуту завдяки стабільній якості та швидкості доставки.
2. Зміцнення фінансової стабільності: зменшення витрат дозволить інвестувати у модернізацію виробництва та розвиток підприємства.
3. Екологічна ефективність: оптимізація транспортних маршрутів зменшить викиди вуглекислого газу, що відповідає сучасним екологічним стандартам.

Страховання ризиків у логістичній системі відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності її функціонування (табл. 3.1.) [26].

Таблиця 3.1

Страховання і ризики на шляху руху товарів

Найменування логістичних підсистем	Ризик	Спосіб страхування
Закупівля	Переплата за якість. Затратне виробництво	Функціонально-ціновий аналіз. Дотримання бюджету. Оптимізація умов угоди.
Транспортування	Неминучість транспортних витрат. Зрив поставки. Крадіжка товару	Оптимізація маршруту. Робота диспетчерів. Охорона. Майнове страхування. Страховання відповідальності
Зберігання	Імобілізація матеріальних ресурсів. Розкрадання майна	Управління запасами. Охорона. Протипожежні заходи. Майнове страхування
Матеріально-технічне постачання	Невідповідність поставок. Неякісні ресурси Виникнення дефіциту. Неліквіди і залишок запасу	Нормування витрати. Вхідний контроль. Управління виробничими запасами. Оперативні закупівлі. Поставки в термін.
Внутрішньовиробничий рух матеріальних ресурсів	Недотримання ритму виробництва	Управління запасами в незавершеному виробництві. Підготовка матеріалів до споживання.

Джерело: складено автором

Ураховуючи різноманітність підсистем логістики представлених в, кожна з яких має свої специфічні ризики, вибір методів страхування та управління рухом товарів стає необхідним елементом ефективного управління. Страхування ризиків здійснюється за участю спеціалізованих страхових компаній і охоплює контроль над процесами транспортування, зберігання та доставки продукції [29].

Для підвищення ефективності логістичної системи запропоновано низку заходів. Зокрема, впровадження спеціального додатку до основного програмного забезпечення дозволить автоматизувати процес сортування товарів, скоротити час доставки та зменшити навантаження на водіїв. Крім того, розширення власного автопарку сприятиме зниженню постійних витрат на послуги посередників, забезпечуючи більшу гнучкість і надійність логістичних операцій. Такі заходи дозволять зменшити ризики, пов'язані з транспортними затримками, неефективним використанням ресурсів і впливом людського фактору [27, 28].

Запровадження сучасних підходів до логістичного управління відкриває низку переваг для господарства. По-перше, це значне скорочення витрат, зокрема транспортних і складських, що досягається завдяки автоматизації процесів і оптимізації ресурсів. По-друге, підвищується продуктивність підприємства завдяки покращеній координації між ключовими відділами – постачання, виробництва та збуту [30].

Окрім того, впровадження логістичного управління дозволяє забезпечити стабільну якість продукції та своєчасне виконання замовлень, що сприяє підвищенню задоволеності споживачів. Ще однією вагомою перевагою є зростання конкурентоспроможності підприємства, оскільки ефективність логістичних процесів напряду впливає на здатність господарства утримувати свої позиції на ринку.

У рамках запровадження логістичного управління в СФГ «Славутич» планується реалізація кількох стратегічних заходів.

1. Модернізація програмного забезпечення: Автоматизація управління запасами та планування логістичних операцій дозволить зменшити час обробки замовлень, ефективно використовувати складські приміщення та оптимізувати витрати на понаднормову працю. Очікується, що цей крок забезпечить економію до 12 млн грн щорічно.

2. Розширення власного автопарку: Придбання транспортних засобів для власного користування зменшить залежність від сторонніх перевізників, скоротить витрати на оренду транспорту та підвищить оперативність доставки продукції. Прогнозується, що це дозволить зекономити близько 8-10 млн грн на рік.

3. Впровадження запропонованих заходів забезпечить:

- скорочення витрат на логістичні операції на 15-20%;
- збільшення швидкості обслуговування клієнтів на 25%;
- зростання чистого прибутку господарства на 10-12% протягом перших двох років реалізації проектів.

Запровадження логістичного управління дозволить СФГ «Славутич» підвищити ефективність логістичних процесів, зменшити витрати та створити умови для стабільного розвитку підприємства. Це стане запорукою зміцнення його ринкових позицій та покращення фінансових показників у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Логістичне управління є важливим інструментом підвищення ефективності діяльності СФГ «Славутич», забезпечуючи раціональне використання ресурсів, зменшення витрат і поліпшення якості обслуговування клієнтів. Інтеграція всіх логістичних процесів – від постачання та управління запасами до транспортування і збуту – дозволяє створити стійку і гнучку систему управління, адаптовану до ринкових змін.

Ефективна організація логістичної діяльності в СФГ «Славутич» сприяє досягненню стратегічних цілей підприємства, забезпечуючи злагоджену роботу підрозділів, оптимальне використання ресурсів та високий рівень задоволеності клієнтів. Удосконалення логістичних процесів, інтеграція сучасних технологій та раціональне управління потоками продукції є запорукою стабільного розвитку господарства в умовах конкурентного середовища.

Організація логістичних процесів у господарстві передбачає інтеграцію управлінських функцій, спрямованих на мінімізацію витрат, підвищення продуктивності та створення стійких зв'язків з постачальниками й споживачами. Використання науково обґрунтованих підходів до управління логістикою дозволяє приймати ефективні рішення, адаптуючи господарську діяльність до змін внутрішнього і зовнішнього середовища.

Впровадження сучасних технологій, зокрема автоматизація обліку і планування, дає змогу значно скоротити час і витрати на виконання основних операцій. Розширення власного автопарку сприяє підвищенню гнучкості у виконанні замовлень і зниженню залежності від сторонніх перевізників.

Очікуваний економічний ефект від реалізації цих заходів включає:

- Скорочення витрат на логістичні операції на 15-20%;
- Підвищення швидкості обслуговування клієнтів на 25%;
- Зростання чистого прибутку господарства на 10-12% протягом двох років.

Впровадження концепції логістичного управління не лише забезпечує поточну стабільність і ефективність, а й створює платформу для подальшого розвитку господарства. Завдяки цьому СФГ «Славутич» зможе зміцнити свої позиції на ринку, підвищити конкурентоспроможність та адаптуватися до сучасних викликів аграрної галузі.

Доведено, що впровадження логістичного управління є стратегічно виправданим рішенням, що сприяє не лише фінансовій вигоді, а й покращенню загальної організації бізнес-процесів у господарстві.

Рекомендації для СФГ «Славутич»

1) Впровадити автоматизовану систему управління запасами, що дозволить ефективно планувати та контролювати обсяги матеріальних запасів. Це зменшить витрати на утримання складів та забезпечить безперебійне постачання ресурсів.

2) Покращити процес транспортування через оптимізацію маршрутів та застосування більш економічних і ефективних засобів транспорту.

3) Інвестувати в модернізацію складських приміщень для забезпечення належних умов зберігання для кожного виду продукції (регулювання температури, вологості тощо).

4) Розширити площі для зберігання продукції на час сезонного виробництва для запобігання недостачі чи перевантаження складів.

5) Провести детальний аналіз логістичних витрат і знайти можливості для їх зниження (наприклад, шляхом оптимізації процесу пакування та використання більш ефективних матеріалів).

6) Визначити точні місця виникнення витрат у процесах складування та транспортування, що дозволить розробити конкретні заходи для їх зменшення.

7) Використовувати сучасні методи прогнозування для визначення потреби в ресурсах та матеріалах, з урахуванням сезонності виробництва і змін на ринку.

8) Розробити план з управління запасами на основі стратегічних цілей підприємства, що забезпечить оптимальний баланс між закупівлею та використанням матеріалів.

9) Враховувати зміни клімату в стратегічному плануванні та розвитку підприємства, що дозволить знизити негативні наслідки несприятливих погодних умов.

10) Забезпечити гнучкість логістичних процесів для швидкого реагування на зміни в умовах виробництва та попиту на продукцію.

11) Вкладати в розвиток сучасних технологій зберігання, транспортування та обробки продукції, що дозволить підвищити ефективність та знизити витрати.

12) Впровадити інноваційні рішення для автоматизації складських та транспортних процесів, що дозволить зменшити залежність від ручної праці і знизити ймовірність людських помилок.

Запровадження цих рекомендацій дозволить СФГ «Славутич» досягти більш високої ефективності в управлінні логістичними процесами, знизити витрати, підвищити конкурентоспроможність і забезпечити стабільне зростання підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жалдак Г.П. Дем'ян А.Л. Шляхи удосконалення логістичної діяльності підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: Матеріали І міжнародної науково–практичної конференції. м. Київ, 23 квітня 2020 р. Київ. 2020. С. 208–209. URL: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/issue/view/%D0%91%D0%86%D0%9C>
2. Kovacs G., Kot S. New logistics and production trends as the effect of global economy changes. Polish Journal of Management Studies. 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/311981983_New_logistics_and_production_trends_as_the_effect_of_global_economy_changes
3. Кириченко А. Перспективи розвитку логістичної діяльності підприємств електронної комерції . *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023, 9 (09), 3-9. <https://doi.org/10.32782/dees.9-1>
4. Ільченко Т. В. Логістичний менеджмент як інструмент оптимізації поточкових процесів. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-83>
5. Мельникова К. В. Ефективність діяльності логістичних систем. Бізнес Інформ. 2021. № 12. С. 283–287. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12283-287>
6. Михаліцька Н. Я., Верескля М. Р. Логістичний менеджмент : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 440 с.
7. Репіч Т. А., Дячкова Т. О. Ефективність логістичної системи підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/84.pdf
8. Савенко І. І., Седіков Д. В. Логістичний менеджмент як інструмент оптимізації логістичних витрат. Економіка харчової промисловості. 2020. Т. 12. Вип. 3. С. 42–50. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2020_12_3_6.

9. Сохецька А. В. Логістичний менеджмент як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Економіка і управління». 2020. Т. 31. № 2. С. 8–13. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-2>
10. Янковська В. А., Телепнєва О. С., Кононов І. О. Семантика поняття «логістичний менеджмент». Економіка та суспільство. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-104>
11. Галат Л. Логістичний менеджмент як інструмент для забезпечення ефективності діяльності підприємства. *Таврійський науковий вісник*. 2023. Серія: Економіка, (16), 108-113. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.14>
12. Westland J. Logistics Management 101: A Beginners Guide. (Jun 18, 2019) Available at: <https://www.projectmanager.com/blog/logistics-management-101>
13. Biliavskyi M. Sylu lohistyky: yak peremohty u suchasni viini. [How to Succeed in Modern Warfare]. Available at: <https://razumkov.org.ua/statti/sylu-lohistryky-iak-peremogty-u-suchasni-viini>
14. Єсель Г.В. Логістична стратегія підприємства з екологічно безпечним використанням земель. *Економіка та управління підприємствами*. 2021. № 2 (72). С. 25-28. URL: http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2021/2_72_2021/6.pdf
15. Zhuravel V. Bude skladno, ale zreshtoiu haluz rozkvitne: lohistyka pid chas viiny, reformy ta mai-butnie industrii. [Challenging, but Ultimately Flourishing: Logistics during War, Reforms, and the Future of the Industry]. Available at: <https://delo.ua/uk/transport/bude-skladno-ale-zrestoyu-galuz-rozkvitne-logistika-pid-cas-viini-reformi-ta-maibutnje-industriyi-397214/>
16. Завербний А., Двудіт З., Вуєк, Х. Особливості формування логістичних ланцюгів в умовах війни та у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*, 2022. (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-54>
17. Isachenko O. Zberehty ta zabezpechyty: yak zminylasia lohistyka v Ukraini pid chas viiny. [Preserving and Ensuring: How Logistics in Ukraine Has

Changed during the War]. Available at: <https://mind.ua/openmind/20241674-zberegiti-ta-zabezpechiti-yak-zminilasya-logistika-v-ukrayini-pid-chas-vijni>

18. Калюжна Н. Г., Шеремет А. С. Логістична система України: актуальні проблеми та пріоритети відновлення, БІЗНЕС ІНФОРМ № 4 '2022, р. 90–96. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2022-4_0-pages-90_96.pdf

19. Водолажська Т.О., Ачкасова Л.М. Моделювання логістичних стратегій підприємства. Економіка транспортного комплексу. 2022. № 40. С. 170-182. DOI: <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2022.40.170>

20. Пешко, М., Завербний, А. Проблеми та перспективи зміни ланцюгів поставок з метою мінімізування втрат під час війни. *Економіка та суспільство*, 2022. № 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-5>

21. Polianska A.S., Martynets V.B., Kaban O.V. () Optymizatsiia lantsiuha postachannia na pidpriemstvi v umovakh kryzovykh yavyshch. [Supply Chain Optimization at Enterprises amidst Crisis Situations]. Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu, Vyp. 2022. №18 (2), p. 112–127.

22. Криворучко О.М. Овчаренко, А. Розробка стратегій якості логістичного обслуговування споживачів. Економіка транспортного комплексу. 2022. № 38. С. 61-75. DOI: <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2021.38.61>

23. Полянська А.С., Мартинець В.Б., Кабан О.В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(2). С. 112–127.

24. Бикова, А., Єфіменко, І. Вплив логістичних процесів на економічну безпеку організації. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024 (2 (11)), 45-50. <https://doi.org/10.32782/dees.11-7>

25. Чухрай Н.І. Логістичне обслуговування: Підручник. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2016. 292с.

26. Новікова І. Основні тренди логістичного ринку в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/11/18/679908/>

27. Когут М.В., Гринкевич С.С., Хилюк В.В. Поняття та значення логістичного потенціалу як чинника розвитку регіону. [URL:https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2929](https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2929)
28. Гуржій Н.М. Оцінка логістичного потенціалу підприємства як основа вибору його логістичної стратегії. [URL:http://global-national.in.ua/archive/13-2016/50.pdf](http://global-national.in.ua/archive/13-2016/50.pdf)
29. MartinChristopher. Logistics SupplyChainManagement. URL: https://www.ascdegreecollege.ac.in/wp-content/uploads/2020/12/Logistics_and_Supply_Chain_Management.pdf
30. Hau L. Lee. Technological disruption and innovation in last-mile delivery. URL: <https://www.gsb.stanford.edu/sites/default/files/publication-pdf/vcii-publication-technological-disruption-innovation-last-mile-delivery.pdf>
31. David Simchi-Levi. The logic of Logistics. [URL: http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/58298/1/56%20pdf.pdf](http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/58298/1/56%20pdf.pdf)
32. Коваленко Г.О., Чукіна І.В. Логістичні стратегії сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2021. № 1. С. 65-70.
33. Шишкін В.О., Бахметова Я.Ю. Перспективи використання логістичної стратегії як умова забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Modern Economics. 2019. № 14. С. 296-300.